

ШОЛУ

IQAA аналитикалық есебі бойынша

«Институционалдық, бағдарламалық және бірінші циклдік бағдарламаларды аккредиттеу нәтижелерінің талдауы (2024–2025)»

1. Жалпы шолу

Есепте бакалавриат, магистратура және докторантура бағдарламалары бойынша білім берудің барлық деңгейлеріндегі тоғыз қазақстандық жоғары оқу орнының сыртқы бағалау нәтижелері қамтылған. Құжат жақсы құрылымдалған: аккредиттелген бағдарламалардың жалпы шолуынан бастап, авторлар жүйелі түрде типтік байқауларға, жеке бағдарламаларды талдауға және мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуге көшеді. Бұл құрылым оқырманға қажетті бөлімді тез тауып, материалды өз жұмысында бірден қолдануға мүмкіндік береді.

Атап өту керек, авторлар тек ескертпелер тізімімен шектелмей, олардың жүйелі сипатын анықтауға тырысты – яғни әртүрлі университеттер мен бағдарламаларда қайталанатын мәселелерді көрсетуге ұмтылды. Бұл есепті аккредиттеуден өткен тоғыз университетке ғана емес, сонымен қатар кең академиялық қауымдастыққа да пайдалы етеді.

2. Практикалық құндылық

Есептің ең пайдалы бөлігі – институционалдық және бағдарламалық аккредитация нәтижелерінің салыстырмалы талдауы болып табылады. Авторлар тұрақты үлгіні байқайды: университет деңгейінде сапа саясаты мен нормативтік актілер әдетте қабылданып, ресми түрде бекітілген; алайда нақты оқу бағдарламалары деңгейінде оларды іске асыру айтарлықтай кемшін түседі. Бұл дәл кез келген кафедра меңгерушісінің тәжірибеде тап болатын мәселе: құжаттар бар, бірақ олар студенттер мен оқытушылармен күнделікті жұмысқа әрдайым енбейді.

Нәтижелерді стандарттармен салыстыра отырып визуализациялау үшін ыстық картаны пайдалану тиімді тәсіл болып табылады. Бұл – бөлімнің аккредитацияға дайындалу кезінде өзін-өзі бағалау үшін оңай бейімдей алатын қарапайым әрі айқын құрал.

- әр жолы талдауды нөлден бастаудың қажеті жоқ.

Бакалавриат бағдарламалары бөліміне ерекше назар аудару қажет. Жаңа бағдарламаларды іске қосатын жоғары оқу орындары бастапқыда кадрлармен қамтамасыз ету және ресурстар бөлу тәуекелдерін жиі төмен бағалайды. Есеп нақты көрсетеді: ең көп пікірлер дәл осы жерде шоғырланған – бұл жаңа мамандық бағдарламаларын іске қосуды жоспарлап отырғандарға пайдалы ескерту.

3. Академиялық бөлімдерге арналған маңызды байқаулар

Ең көп пікірлер тіркелген стандарттар қатарына мыналар жатады

- «Академиялық және оқыту персоналы» және «Студенттерге бағытталған оқу, оқыту және бағалау». Екі стандарт та тікелей бөлімнің құзыретіне жатады,

PPS мәліметі бойынша, пікірлер негізінен халықаралық журналдардағы жарияланымдардың аздығына, гранттық бағдарламаларға қатысудың шектеулі болуына және академиялық мобильділіктің шектеулі болуына қатысты. Мәселе түсінікті және жаңа емес – бірақ есепте оны жеке университеттердің ерекшелігі емес, жүйелік мәселе ретінде көрсету маңызды. Бұл оны жекелеген шаралармен емес, кафедра мен университет деңгейіндегі оқытушыларға бағытталған мақсатты қолдау арқылы шешу қажеттігін көрсетеді.

Студенттерге бағытталған оқыту тұрғысынан ең жиі айтылатын мәселелер – бағалау критерийлерінің анық еместігі, оқу бағдарламасын әзірлеуге студенттердің шектеулі қатысуы және оқыту процесіне жұмыс берушілердің жеткіліксіз тартылуы. Бұл мәселелерді жоғарыдан шешім күтпей-ақ, кафедра ішінде түзетуге болады: бағалау критерийлерін қайта қарау, өнеркәсіп өкілдерімен тұрақты кездесулер өткізу және шынайы таңдау мүмкіндігін қамтамасыз ету

пән.

Стейкхолдер-анализ показывает, что формы взаимодействия с работодателями, студентами и выпускниками в большинстве вузов существуют. Главная претензия экспертов - не в отсутствии этой работы, а в том, что она не систематизирована и не задокументирована. На практике это означает: нужно не изобретать новые механизмы, а фиксировать то, что уже делается.

4. Как использовать отчет в работе кафедры

Материалы отчета удобно использовать при подготовке к аккредитации: типология замечаний ВЭГ фактически является готовым чек-листом по наиболее уязвимым зонам. Также отчет может послужить основой для обсуждения на заседании кафедры - особенно в части стандартов ППС и студентоцентрированного обучения, где ответственность лежит прежде всего на кафедральном уровне.

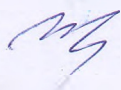
При проектировании новых образовательных программ раздел по первичной аккредитации стоит изучить заблаговременно - он позволяет предусмотреть типовые риски еще на этапе разработки, а не устранять замечания постфактум.

5. Общая оценка

Отчет IQAA за 2024–2025 годы - полезный и содержательный документ. Он написан доступным языком, хорошо структурирован и ориентирован на практическое применение. Системный взгляд на результаты аккредитации, который предлагают авторы, помогает вузам увидеть не только собственные проблемы, но и общие тенденции по системе - а это значительно ценнее, чем просто перечень замечаний по конкретной программе.

Хотелось бы, чтобы подобные аналитические обзоры выходили регулярно и включали сравнение с предыдущими циклами аккредитации - это позволило бы отслеживать динамику изменений и оценивать эффективность принимаемых мер.

Заведующий кафедрой «Менеджмент»

Байгиреева Ж.З